

درس پنجم

چنار و کدوین

املا و واژه‌آموزی

بیت‌هایی را که واژه‌های زیر در آنها به کار رفته است، از متن درس پیدا کنید و بنویسید.

مهرگان، کاهلی، زیادت

پرسید که آن چنار که تو چند سالگی؟

تقنا دوست باشد و اکنون زیادتی است

خندید از کدو که من از تو بیست روز

برتر شدم، بلو تو که این کاهلی ز حیثیت؟

فردا که بر من و تو فرد بار مهرگان

آن که شود پدید، که نام درم در کیست

در جدول زیر، شش کلمه از فصلی که خواندید، پنهان شده است. آنها را رنگ کنید و زیر جدول بنویسید.

چ	و	غ	خ	م	ج	ظ	ل
ب	ر	م	ش	ج	ا	ع	ت
ط	ن	ک	د	ل	ک	ش	ا
ا	ک	ی	م	ع	ج	ز	ه
ق	ذ	ن	د	ت	و	خ	ا
ت	ر	ی	ی	ن	د	ض	س
ش	د	ا	ع	ت	ی	ه	ا

معزّه سجّات دلّسا مخّین نلدرد طاقّت

مانند نمونه، کامل کنید.

ریشه یا بوته‌ی خار	یعنی	خاربن
درخت انار	یعنی	ناربن
بوته‌ی خیار	یعنی	خیاربن

متن زیر را بخوانید و با توجه به واژه‌های مشخص شده، به سؤالات پاسخ دهید.

پرنده‌ای کوچک در صحرایی زندگی می‌کرد و چند روز بود که هیچ غذایی به دست نیاورده بود. یک روز برای یافتن غذا به کنار جویباری رفت و چون صیادی در کمین نشست. ناگهان یک ماهی از مقابل او گذشت. پرنده فوراً برجست و او را گرفت.

ماهی زبان به التماس گشود و گفت: «ای پرنده‌ی مهربان! با خوردن ماهی کوچکی مثل من سیر نخواهی شد. ولی اگر حرف‌های مرا با دقت گوش کنی و مرا آزاد نمایی، به تو قول می‌دهم که هر روز دو ماهی بسیار بزرگ را با خود همراه کنم و از همین محل عبور دهم تا آنها را بگیری و با خیال راحت میل کنی و اگر به قول من اطمینان نداری، مرا به هرچه خواهی سوگند ده که به آنچه گفتیم، عمل نمایم.»

پرنده گفت: «بگو به خدا»

اما منقار از هم باز کردن همان و ماهی در آب افتادن همان!!

■ حکایت پرنده‌ی نادان، ماهی دانا؛ مرزبان نامه، مرزبان بن رستم

- ۱ کلمه‌ی «او» به چه کسی یا چه چیزی اشاره می‌کند؟ ماهی
- ۲ کلمه‌ی «تو» به چه کسی یا چه چیزی اشاره می‌کند؟ پرنده‌ی کوچک
- ۳ کلمه‌ی «همین» به چه کسی یا چه چیزی اشاره می‌کند؟ کنار جویبار
- ۴ کلمه‌ی «آنها» به چه کسی یا چه چیزی اشاره می‌کند؟ ماهی‌ها

۵ یک نشانه‌ی ربط در متن پیدا کنید و جمله‌هایی را که این کلمه به هم ربط داده است، در

جدول زیر بنویسید.

جمله‌ی اول	نشانه‌ی ربط	جمله‌ی دوم
با خوردن ماهی‌های کوچک مثل من سیر نخواهی شد	ولی	اگر حرف‌های مرا با دقت گوش کنی

قصه‌ی شعر «چنار و کدوبن» را به نثر ساده بنویسید.

موضوع:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

توجه:

موضوع اصلی شعر را در قصه حفظ کنید.

شخصیت‌های قصه و نقش آنها را بیان کنید.

در تبدیل شعر به نثر، به جزئیات موضوع توجه کنید تا نوشته‌ی شما جذاب‌تر شود.

نام جدیدی برای قصه‌ی خود انتخاب کنید.

در پایان، پیام قصه را به صورت جمع‌بندی بنویسید.

۱ از روی سرمشق زیر، خوش خط و زیبا بنویسید.

به نام خداوند جان و خرد / کزین برتر اندیشه برنگذرد

به نام خداوند جان و خرد / کزین برتر اندیشه برنگذرد

توانا بود هر که دانا بود / ز دانش دل پیر برنا بود

توانا بود هر که دانا بود / ز دانش دل پیر برنا بود

۲ از بین موضوع‌های زیر، یکی را به دلخواه انتخاب کنید و یک گفت‌وگوی کوتاه دو نفره درباره‌ی

آن بنویسید.

خرید

مسافرت

Blank writing area with horizontal lines for student response.

۳ با توجه به جدول واژه‌ها و نمادها، نخست متن زیر را بخوانید و سپس آن را بازنویسی کنید.

شاخه	پرندگان	فضا	دل انگیز
صبور	همیشه	کهنسال	درخت
جمع	اندک اندک	جنگل	شور و هیجان
فرارسید	سرانجام	لحظه شماری	سؤال
عمر	سپری	اشتیاق	دقت
دانایی	هوشیاری	تحسین	آرزوی

«عطر ۶ ی ۷ را پر کرده بود. ۸ بر ۹ های ۱۰ نشسته بودند و آواز می‌خواندند و ۱۱ مانند ۱۲ و آرام ایستاده بود. ۱۳ وصف ناشدنی ۱۴ را فرا گرفته بود. ۱۵ همه‌ی جانوران گرد درخت ۱۶ شدند. آنها برای گرفتن پاسخ ۱۷ های خود ۱۸ می‌کردند. ۱۹ زمان موعود ۲۰. ۲۱ که سال‌های زیادی از ۲۲ خود را ۲۳ کرده بود، با علاقه و ۲۴ به تک تک ۲۵ ها پاسخ می‌داد. جوانه‌ی کوچک که با ۲۶ همه چیز را می‌دید، در دل خود ۲۷ و ۲۸ را می‌کرد و ۲۹ شدن را در سر می‌پروراند.»

عطر دل انگیزی نضار پر کرده بود. پرندگان شاخه‌های درخت دانایی نشسته بودند و آوازی خواندند و درخت کهنسال بی‌انته همیشه صبور و آرام ایستاده بود. شور و هیجان وصف ناشدنی جنگل را فرا گرفته بود. اندک اندک همه‌ی جانوران گرد درخت جمع شدند. آنها برای گرفتن پاسخ سؤال‌های خود، لحظه‌شماری می‌کردند. سرانجام زمان موعود فرارسید. درخت که سال‌های زیادی از عمر خود را سپری کرده بود، با علاقه و اشتیاق به تک تک سؤال‌ها پاسخ می‌داد. جوانه‌ی کوچکی که با دقت همه چیز را می‌دید، در دل خود دانایی و هوشیاری درخت را تحسین می‌کرد و آرزوی درخت شدن را در سر می‌پروراند.